

Positionspapper Asyl- och migrationspolitik

Beslutad av styrelsen för LSU 160611

Bakgrund

Syrienkrigets konsekvenser är idag så pass omfattande att det är omöjligt för en enskild person att överblicka. Den mängd mänskligt lidande som blivit resultatet är enormt. Den humanitära krisen har för första gången på riktigt testat europeiska staters förmåga och vilja att följa konventionerna om de mänskliga rättigheterna. Det handlar om rätten till liv, rätten att söka asyl undan krig och förföljelse. Enligt UNHCR var 60 miljoner människor på flykt 2014. Av dessa var 19,5 miljoner konventionsflyktingar, 32,5 miljoner internflyktingar och ca 1,8 miljoner asylsökande. Var femte flykting var 2014 från Syrien, som härjats av krig sedan 2011. Över 4 miljoner personer har flytt från Syrien sedan krigsutbrottet, hälften av dem uppges vara barn.

LSU vilar på en stolt tradition av att ta strid mot förtryck och för alla människors lika och okränkbara värde. På 1960- och 70-talet arbete vi mot apartheidregimen i Sydafrika, vi drev omfattande antidiskrimineringskampanjen "Alla Lika, Alla Olika" på 00-talet och vi samarbetar och stöttar ungdomsorganisationer i auktoritära stater världen över sedan lång tid tillbaka. Vår utgångspunkt är de mänskliga rättigheterna i all verksamhet vi driver. Därför har styrelsen antagit detta positionspapper som förtydligar hur LSUs idéprogram och politik ska förstås inom ramen för det asyl- och migrationspolitiska området.

Detta positionspapper är till för att peka ut en riktning för LSU och för att ge förtroendevalda och anställda inom LSU en grund att stå på när det gäller att diskutera och hantera frågor kopplade till asyl- och migrationspolitik.

Att vara på flykt

"LSU står upp för att de mänskliga rättigheterna är universella: de ska gälla alla, alltid, överallt – utan undantag." - Ur LSUs idéprogram

Unga personer som väljer att migrera eller som befinner sig på flykt hamnar ofta i en extrem utsatthet, såväl längs flyktvägarna och i flyktingläger som i asylprocessen.

- Unga personers mänskliga rättigheter ska respekteras och tillgodoses alltid och överallt. Därför ska ingen ung person behöva leva under sådana förhållanden att tillträdet till utbildning, rent vatten, mat och annat som omfattas av grundläggande mänskliga rättigheter inte tillgodoses. LSU manar därför till att Sverige och stater inom Europa att skyndsamt undanröjer de hinder som undanhåller barn och unga från fullt tillträde till sina rättigheter.

Asylrätten

”Sverige och övriga stater måste fullt ut implementera de internationella konventioner som rör de mänskliga rättigheterna.” - Ur LSU:s idéprogram

En flykting är enligt konventionen och protokollet angående flyktingars rättsliga ställning en person som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politiska åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan begagna sig av det landets skydd.

Även den som inte är flykting enligt FN:s flyktingkonvention kan ha rätt till uppehållstillstånd som skyddsbehövande. Enligt EU-regler finns kategorin ”alternativt skyddsbehövande”, vilken inkluderar den ”som civilperson löper allvarlig risk att skadas på grund av väpnad konflikt”. Under 2015 var 55 % av alla avgjorda asylärenden, där uppehållstillstånd beviljats, alternativt skyddsbehövande. Inom denna kategori ryms de flesta som kommit till Sverige från krigets Syrien.

Rätten att söka asyl slås fast i en rad internationella konventioner, såsom Genevekonventionen, FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. En förutsättning för att individer i praktiken ska kunna åtnjuta denna rättighet, utan att behöva riskera sitt eget liv, är det finns lagliga vägar in i Europa och till Sverige.

- Med utgångspunkt i de ovan nämnda konventionerna manar LSU till politiska reformer i Sverige och andra Europeiska länder som möjliggör för människor att lagligen ta sig in i Sverige och Europa för att åtnjuta sin rätt att söka asyl.

Tillfälliga uppehållstillstånd

"Ungas etableringsålder har länge stigit i Sverige. Denna brist på trygghet försvårar för ungas organisering och möjlighet att hantera de strukturella utmaningar som möter unga." - Ur LSU's idéprogram

I Sverige har vi haft en lång historia av att i huvudsak bevilja permanenta uppehållstillstånd till personer som sökt sig till vårt land. Men med anledning av den ökning av antalet personer som sökte asyl i Sverige under hösten 2015, har regeringen lagt fram ett lagförslag till Riksdagen om att övergå till tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel. Enligt förslaget kommer konventionsflyktingar i regel beviljas 3-åriga uppehållstillstånd, och de som bedöms tillhöra kategorin "alternativt skyddsbehövande" uppehållstillstånd om 13 månader. Detta förslag gäller såväl vuxna som ensamkommande barn.

- Med utgångspunkt i LSU's idéprogram, där vi erkänner sambandet mellan grundläggande trygghet och ungas organisering, ser vi införandet om tillfälliga uppehållstillstånd som ett hot mot ungas självständighet och möjlighet till delaktighet i samhället.
- LSU efterfrågar politiska reformer som stärker ungas självständighet och ger unga makten att forma sina egna liv. Införandet av tillfälliga uppehållstillstånd är en politik som frantar unga makt, och som försvårar ungas möjligheter att påbörja ett självständigt liv.
- Utifrån den kunskap vi har om hur unga påverkas psykiskt av lång oviss väntan på asylbeslut, befårar vi att tillfälliga uppehållstillstånd ytterligare kommer att förvärpa den psykiska ohälsan för unga nyanlända. Utöver att det är en stor tragedi för den enskilde, förvärpar det även hans möjligheter att påbörja ett självständigt liv.

Barn på flykt

Barn som befinner sig i migrationsprocess är ofta mer utsatta än vuxna migranter, just eftersom de som barn är särskilt skyddslösa och i de flesta fall saknar reell möjlighet att påverka sin egen livssituation.

- Med hänvisning till barnkonventionen artikel 12 står LSU upp för, och påminner om att barns egna asylskäl ska tas i beaktan i asylprocessen.
- Med hänvisning till barnkonventionen artikel 9 och artikel 22, samt till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, står LSU för barnets rätt att återförenas med sin familj.